

Regeringens proposition

2006/07:107

Vägar till högskolan för kunskap och kvalitet

Prop.
2006/07:107

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 29 mars 2007

Fredrik Reinfeldt

Lars Leijonborg
(Utbildningsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I denna proposition lämnar regeringen förslag och bedömningar i fråga om ändringar i reglerna för tillträde till högre utbildning. Ändringarna innebär bl.a. att reglerna för grundläggande behörighet blir likvärdiga för alla sökande oavsett skolform. Godkända betyg i kärnämneskurserna svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik skall krävas för att uppfylla kraven på grundläggande behörighet. Universitet och högskolor får större frihet att själva bestämma vilka urvalsgrunder som skall tillämpas vid tillträde till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och vänder sig till nybörjare. Urvalsgruppen för sökande med resultat från högskoleprovet i kombination med arbetslivserfarenhet tas bort. Sökande kan få meritpoäng för betyg i fördjupningskurser i språk och matematik samt för betyg i gymnasiekurser som är relevanta för avsedd högskoleutbildning.

Vidare föreslås en ändring i högskolelagen som innebär att en anpassning görs till följd av införandet av en ny utbildnings- och examensstruktur.

Regeringen redovisar även sina ställningstaganden när det gäller beslutet om inplacering av lärarexamen i den nya utbildnings- och examensstrukturen.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Lagtext.....	4
2.1	Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434).....	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:000) om ändring i högskolelagen (1992:1434)	5
3	Ärendet och dess beredning.....	6
4	Politikens inriktning	7
5	Regler för tillträde till utbildning som påbörjas på grundnivå	8
5.1	Inledning	8
5.2	Översikt över nuvarande bestämmelser	9
5.3	Grundläggande behörighet.....	9
5.3.1	Sökande med slutbetyg från gymnasieskolan och gymnasial vuxenutbildning	10
5.3.2	Sökande med samlat betygsdokument från gymnasial vuxenutbildning.....	13
5.3.3	Regeln om grundläggande behörighet på grund av ålder och arbetslivserfarenhet	15
5.4	Urval.....	18
5.4.1	Urvalsgrunder och platsfördelning	19
5.5	Meritvärdering	21
5.5.1	Meritvärdering av meritkurser.....	22
5.5.2	Meritvärdering av lokala kurser.....	29
5.6	Ekonomiska konsekvenser.....	29
5.7	Ikraftträdande	29
5.8	Övergångsbestämmelser	30
6	Ändring i högskolelagen till följd av en ny utbildnings- och examensstruktur.....	30
7	Lärarexamen	32
8	Författningskommentar	36
8.1	Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434).....	36
8.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:000) om ändring i högskolelagen (1992:1434)	36
Bilaga 1	Förteckning över remissinstanser avseende promemorian Förslag till ändrade regler för tillträde till högre utbildning (dnr U2007/1587/UH).....	38
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser avseende promemorian Förslag till ändring i högskolelagen (dnr U2007/1587/UH).....	39
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 29 mars 2007	40

Regeringen föreslår att riksdagen

dels antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i högskolelagen (1992:1434),

2. lag om ändring i lagen (2007:000) om ändring i högskolelagen (1992:1434),

dels godkänner vad regeringen föreslår om

3. grundläggande behörighet på grund av slutbetyg (avsnitt 5.3.1),

4. grundläggande behörighet på grund av ålder, arbetslivserfarenhet och kunskaper i svenska och engelska (avsnitt 5.3.3),

5. urvalsgrunder och platsfördelning (avsnitt 5.4.1),

6. att riksdagens tidigare ställningstagande om meritämnen inte längre skall gälla (avsnitt 5.5.1).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 11 a § högskolelagen (1992:1434) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

11 a §¹

Om det inte längre finns förutsättningar enligt 11 § andra stycket första meningen att utfärda en *generell* examen i ett visst huvudämne eller med en viss inriktning eller en yrkesexamen, skall Högskoleverket anmoda högskolan att inom viss tid avhjälpa bristerna.

Om det inte längre finns förutsättningar enligt 11 § andra stycket första meningen att utfärda en *viss* examen, skall Högskoleverket anmoda högskolan att inom viss tid avhjälpa bristerna.

Finns bristerna helt eller till väsentlig del kvar efter den tid som sägs i första stycket, får regeringen besluta att högskolan inte längre får utfärda en sådan examen som bristerna avser. Regeringen får meddela föreskrifter om att någon annan myndighet får besluta om detta. Om det meddelas ett beslut om att en högskola inte längre får utfärda en examen, får dock högskolan också därefter utfärda examen för de studenter som har påbörjat sin utbildning vid den högskolan före beslutet. Detta gäller dock bara om utbildningen omfattar ett program eller en kurs som kan leda fram till en sådan examen som beslutet avser.

Frågor som avses i andra stycket skall avgöras av regeringen, om de avser Sveriges lantbruksuniversitet. Därvid får regeringen ta hänsyn också till om det i ett rikstäckande perspektiv finns ett allmänt intresse av att examina får utfärdas vid Lantbruksuniversitetet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

¹ Senaste lydelse 2006:173.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:000) om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Prop. 2006/07:107

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 11 a § högskolelagen (1992:1434) i stället för dess lydelse lagen (2007:000) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2006/07:64   *Föreslagen lydelse*

1 kap.

11 a §

Om det inte längre finns förutsättningar enligt 11 § andra stycket första meningen att utfärda en *generell* examen i ett visst huvudämne eller med en viss inriktning eller en yrkesexamen, skall Högskoleverket *anmoda* högskolan att inom viss tid avhjälpa bristerna.

Om det inte längre finns förutsättningar enligt 11 § andra stycket första meningen att utfärda en *viss* examen, skall Högskoleverket *uppmåna* högskolan att inom viss tid avhjälpa bristerna.

Finns bristerna helt eller till väsentlig del kvar efter den tid som sägs i första stycket, får regeringen besluta att högskolan inte längre får utfärda en sådan examen som bristerna avser. Regeringen får meddela föreskrifter om att någon annan myndighet får besluta om detta. Om det meddelas ett beslut om att en högskola inte längre får utfärda en examen, får dock högskolan också därefter utfärda examen för de studenter som har påbörjat sin utbildning vid den högskolan före beslutet. Detta gäller dock bara om utbildningen omfattar ett program eller en kurs som kan leda fram till en sådan examen som beslutet avser.

Frågor som avses i andra stycket skall avgöras av regeringen, om de avser Sveriges lantbruksuniversitet eller Försvarshögskolan. Därvid får regeringen ta hänsyn också till om det i ett rikstäckande perspektiv finns ett allmänt intresse av att examina får utfärdas vid Lantbruksuniversitetet respektive Försvarshögskolan.

3 Ärendet och dess beredning

Prop. 2006/07:107

Inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har det utarbetats promemorior om förslag till ändrade regler för tillträde till högre utbildning (dnr U2007/1587/UH) och förslag om ändring i högskolelagen (dnr U2007/1587/UH). Promemoriorna har remissbehandlats. Förteckningar över remissinstanserna finns i *bilaga 1* respektive *bilaga 2*. En remissammanställning avseende båda promemoriorna finns tillgänglig i Utbildningsdepartementet (dnr U2007/1587/UH).

Kvaliteten i den högre utbildningen är central för att Sverige skall kunna vara en konkurrenskraftig utbildningsnation i en globaliserad värld. Att studera vid högskolan är en krävande uppgift. Friheten att själv lägga upp studierna är stor, liksom ansvaret för det egna lärandet. Det är därför viktigt att de blivande studenterna har tillräckliga kunskaper och färdigheter för högre studier, så att de kan tillgodogöra sig studierna och fullfölja dem genom att avlägga en examen. Studenternas motivation är av avgörande betydelse för framgångsrika studier.

Om studenterna har otillräckliga förkunskaper för högskolestudier, riskerar det att leda till sämre kvalitet i den högre utbildningen, förlängda studietider, ökade kostnader och ytterst kanske studieavbrott med olyckliga konsekvenser för både den enskilde och samhället. Därför är det viktigt att tillträdesreglerna sänder rätt signaler. För att kvaliteten i den högre utbildningen skall kunna höjas och förutsättningarna för framgångsrika studier förbättras är det således viktigt att alla studenter som antas till högre utbildning har goda förutsättningar att tillgodogöra sig och genomgå utbildningen med godkända studieresultat, inte minst för att resurserna skall komma fler till del. Sett i ljuset av kraven på hög kvalitet och god effektivitet behöver följaktligen behörighetskraven skärpas. Utgångspunkten är att kraven på behörighet skall vara likvärdiga oavsett om en sökande kommer från gymnasieskolan eller från gymnasial vuxenutbildning eller har inhämtat motsvarande kunskaper genom annan utbildning eller genom yrkeserfarenhet.

Regeringen vill slå vakt om principen att alla som har nödvändiga förkunskaper skall vara behöriga att söka till högskolan. Förkunskapskraven bör vara så enkla, tydliga och likvärdiga som möjligt. Det är viktigt att äldre personer med yrkeserfarenhet kan studera vid universitet och högskolor, inte minst eftersom en heterogen studentgrupp kan vara positivt. Den högre utbildningen är en del av det livslånga lärandet. Vuxenutbildningen måste därför ge människor utan avslutad gymnasieskola möjligheter att komplettera sin utbildning. Regeringen avser också att återkomma i frågan rörande hur vuxna skall tillförsäkras möjlighet till vuxenutbildning på gymnasial nivå. De som söker till högskolan direkt efter avslutad gymnasieutbildning skall dock inte missgynnas. Därför bör inte ålder premieras vid tillträde till högre utbildning. De som skaffat sig utbildning och förkunskaper på annat sätt än genom gymnasieskolan eller vuxenutbildningen, skall kunna få sina kunskaper validerade när de söker till högre utbildning. De som har kunskaper och erfarenheter som dokumenteras på annat sätt än genom betyg, kan antas inom ramen för de av högskolorna bestämda urvalsgrunderna.

Dagens gymnasieskola bygger på att eleverna själva i viss utsträckning skall kunna välja vilka gymnasiekurser de vill läsa. Samtidigt har utformningen av tillträdesreglerna till högre utbildning varit sådan att det lönat sig för eleverna att välja gymnasiekurser som kräver mindre arbete framför sådana som kräver en högre arbetsinsats. På så sätt har eleverna optimerat sina chanser att antas till önskad högskoleutbildning. Regeringen anser att tillträdesreglerna skall ge tydliga signaler till elever i gymnasieskolan om att det skall löna sig att välja ämnen och

fördjupningskurser som ger en gedigen grund för högskolestudier och som är relevanta för att den sökande på ett gott sätt skall lyckas genomföra den sökta utbildningen. Bestämmelserna om meritämnen bör därför enligt regeringens bedömning ändras.

5 Regler för tillträde till utbildning som påbörjas på grundnivå

5.1 Inledning

Med anledning av propositionen Ny värld – ny högskola (prop. 2004/05:162, bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160) och riksdagens tillkännagivanden om särskild behörighet, urval och meritämnen beslutade den dåvarande regeringen om nya regler för tillträde till högre utbildning genom förordningarna (2006:1053 och 2006:1054) om ändring i högskoleförordningen. De nya reglerna om tillträde skall tillämpas inför antagningen till dels höstterminen 2007, dels höstterminen 2010.

De ändringar som gäller för antagningen höstterminen 2007 innebär att 7 kap. högskoleförordningen har fått en ny struktur, delvis som en följd av att den högre utbildningen delas in i tre nivåer: grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Reglerna för tillträde till utbildning som påbörjas på grundnivå har ändrats i huvudsak i fråga om urval. Vidare har regler för tillträde till avancerad nivå och forskarnivå förts in i kapitlet.

De tillträdesregler som gäller för antagning inför höstterminen 2010 avser nya bestämmelser om såväl grundläggande som särskild behörighet och om meritvärdering i fråga om utbildning som påbörjas på grundnivå.

Riksdagen beslutade den 29 november 2006 att tidigare beslutade förändringar av gymnasieskolan och den gymnasiala vuxenutbildningen som var avsedda att tillämpas på gymnasial utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2007 skulle utgå (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:UbU3, rskr. 2006/07:8). Beslutet innebär bl.a. att införandet av ämnesbetyg, gymnasieexamen, gymnasiearbete och historia som kärnämne har återkallats.

Regeringen beslutade den 1 februari 2007 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till en framtida struktur för gymnasieskolans studievägar (dir. 2007:8). Utgångspunkten för uppdraget är att gymnasieskolan får tre huvudsakliga inriktningar: en studieförberedande, en yrkesförberedande och en lärlingsutbildning. Uppdraget skall redovisas senast den 31 mars 2008.

I denna proposition föreslås och görs bedömningar i fråga om ändringar i reglerna för tillträde till högre utbildning. Dessa förslag och bedömningar medför ändringar både av de regler som har trätt i kraft 2007 och av de regler som skall träda i kraft 2010. Vidare görs nödvändiga justeringar mot bakgrund av att gymnasiereformen 2007 har återkallats.

Av 1 kap. 8 § högskolelagen (1992:1434) framgår att utbildning på grundnivå väsentligen skall bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella eller specialutformade program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper. Regeringen får dock enligt samma paragraf medge undantag när det gäller konstnärlig utbildning.

Enligt 4 kap. 2 § nämnda lag avgör den högskola som anordnar en utbildning vilka behörighetsvillkor som skall gälla för att bli antagen till utbildningen, om inte annat följer av föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Om inte alla behöriga sökande kan tas emot till en utbildning, skall urval göras bland de sökande (4 kap. 3 § högskolelagen). I högskoleförordningen (1993:100) finns ytterligare bestämmelser om behörighet och urval.

Utöver de regler för tillträde som regleras i 7 kap. högskoleförordningen finns även bestämmelser om tillträde i 5 kap. förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet.

5.3 Grundläggande behörighet

Nuvarande bestämmelser

Betyg eller motsvarande

För att bli antagen till högre utbildning krävs att sökanden uppfyller kraven på grundläggande behörighet och dessutom den särskilda behörighet som kan vara föreskriven. Den grundläggande behörigheten är gemensam för all högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och finns reglerad i 7 kap. 5–7 och 24 §§ högskoleförordningen (1993:100). Grundläggande behörighet kan uppnås på olika sätt.

Enligt 7 kap. 5 § nämnda förordning gäller följande.

Grundläggande behörighet till utbildning som påbörjas på grundnivå har den som

1. fått slutbetyg från ett nationellt eller specialutformat program i gymnasieskolan och har lägst betyget Godkänt på kurser som omfattar minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för ett fullständigt program,
2. fått slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning eller fått samlat betygsdokument från gymnasial vuxenutbildning och har lägst betyget Godkänt på kurser som omfattar minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för ett slutbetyg,
3. har en svensk eller utländsk utbildning som motsvarar kraven i 1 eller 2,
4. är bosatt i Danmark, Finland, Island eller Norge och där är behörig till högre utbildning, eller
5. genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

I 7 kap. 7 § högskoleförordningen (1993:100) finns en regel, den s.k. 25:4-regeln, som innebär att den anses ha grundläggande behörighet som

1. fyller 25 år senast under det kalenderår då utbildningen börjar,
2. har arbetat under sammanlagt minst fyra år före det kalenderhalvår då utbildningen börjar eller på något annat sätt har förvärvat motsvarande erfarenhet, och
3. har kunskaper i kärnämneskurserna svenska eller svenska som andraspråk och engelska som motsvarar ett fullföljt nationellt program i gymnasieskolan.

5.3.1 Sökande med slutbetyg från gymnasieskolan och gymnasial vuxenutbildning

Regeringens förslag: Grundläggande behörighet till utbildning som påbörjas på grundnivå har den som

- fått slutbetyg från ett fullständigt nationellt eller specialutformat program i gymnasieskolan och har lägst betyget Godkänt i minst 2 250 gymnasiepoäng inklusive lägst betyget Godkänt i kärnämneskurserna svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik, eller
- fått slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning och har lägst betyget Godkänt i minst 2 250 gymnasiepoäng inklusive lägst betyget Godkänt i kärnämneskurserna svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik.

Förslaget i promemorian Förslag till ändrade regler för tillträde till högre utbildning: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: I princip samtliga av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker förslaget att kärnämneskurserna svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik skall ingå i de krav som ställs på grundläggande behörighet. *Myndigheten för skolutveckling* stödjer tanken att det är viktigt att inte tillåta för låga förkunskapskrav för tillträde till högre utbildning. Att i dessa ämnen ha tillräckliga och adekvata kunskaper och färdigheter är enligt myndigheten angeläget för att studenter skall kunna tillgodogöra sig högskolestudier och avlägga examen. *Umeå universitet* tillstyrker och anser att det ter sig synnerligen märkligt utifrån universitetens och högskolornas krav att ett godkänt resultat från kärnämneskurserna i svenska och engelska i dag inte är ett behörighetskrav. *Sveriges Kommuner och Landsting* ställer sig positiv till förslaget om krav på godkänt i de angivna kärnämnen för behörighet till högskolan men uttrycker viss oro för att förslaget kan innebära att elever i gymnasieskolan som inte väljer rätt från början eller som väljer att gå ett yrkesinriktat program kan få svårt att uppnå grundläggande behörighet.

Statens skolverk anser att förslaget inte harmonierar med Gymnasieutredningens direktiv i fråga om gymnasieexamen och anser därför att frågan behöver beredas ytterligare. Några instanser tycker att även krav på godkänt resultat i projektarbetet bör ställas för

grundläggande behörighet. Ett fåtal instanser menar att det inte bör Prop. 2006/07:107
ställas krav på godkänt betyg i matematik för grundläggande behörighet.

Skälen för regeringens förslag

Konsekvenser av nuvarande bestämmelser

Goda kunskaper från gymnasieskolan eller gymnasial vuxenutbildning är en förutsättning för att kunna tillgodogöra sig en högskoleutbildning.

Dagens bestämmelser innebär att en sökande från gymnasieskolan kan ha betyget Icke godkänt i kurser som omfattar 250 gymnasiepoäng eller ha reducerat program med en reduktion motsvarande 250 gymnasiepoäng. Kärnämneskurserna i svenska eller svenska som andraspråk omfattar 200 gymnasiepoäng, kärnämneskursen i engelska omfattar 100 gymnasiepoäng och kärnämneskursen i matematik omfattar 100 gymnasiepoäng. En elev kan således vara underkänd i något eller några av kärnämneskurserna i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik men ändå uppfylla kraven på grundläggande behörighet.

En ny rapport (Icke godkänd i gymnasieskolan – godkänd i högskolan? Högskoleverket 2007:1 R) visar att studenter som har påbörjat en högskoleutbildning och som inte har godkända betyg i kärnämneskurserna svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik från gymnasieskolan avlägger färre högskolepoäng på viss tid än de studenter som är godkända i nämnda ämnen. Även om de studenter som saknar godkända betyg i nämnda kärnämneskurser är förhållandevis få till antalet innebär detta att studierna förlängs på grund av att studenterna halkar efter i sina studier redan från början. Studenterna får alltså inte en korrekt signal om vad som krävs för att studera på högskolan.

Till ett antal utbildningar krävs i dag enbart grundläggande behörighet för att antas. Dessutom antas de flesta behöriga sökande utan urval på grund av att många utbildningar har ett större antal platser än antal behöriga sökande. Mot denna bakgrund är det viktigt att inte tillåta för låga förkunskapskrav för tillträde till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå. Genom att ange relevanta krav kan sannolikheten för avhopp och studiemisslyckanden minskas och nya studenter kan få en bra inledning på sina högskolestudier.

Godkända betyg i kärnämneskurserna i svenska, engelska och matematik

Att genomgå högskoleutbildning är en krävande uppgift. Friheten att själv lägga upp sina studier är större än i gymnasieskolan. Det innebär att studenternas ansvar för kunskapsinhämtning är större. Det är därför viktigt att presumtiva studenter har tillräckliga och relevanta kunskaper och färdigheter för högskolestudier så att de kan tillgodogöra sig utbildningen och avsluta den med en examen. För att höja kvaliteten i den högre utbildningen och förbättra förutsättningarna för enskilda att klara sina studier föreslår regeringen att behörighetskraven till utbildning som påbörjas på grundnivå skall skärpas. För att tas emot på ett nationellt

eller specialutformat program i gymnasieskolan krävs lägst betyget Godkänt i svenska, engelska och matematik från grundskolan. Det är rimligt att motsvarande princip tillämpas vid tillträde till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå.

För att uppnå kraven på grundläggande behörighet skall enligt regeringens förslag en elev ha ett slutbetyg från ett fullständigt nationellt eller specialutformat program i gymnasieskolan och ha fått lägst betyget Godkänt i minst 2 250 gymnasiepoäng inklusive lägst betyget Godkänt i kärnämneskurserna svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik. Motsvarande krav på lägst betyget Godkänt i kärnämneskurserna svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik för att uppnå grundläggande behörighet föreslås ställas även på sökande med slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning.

Goda kunskaper i kärnämneskurserna svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik är centrala för att en student skall kunna tillgodogöra sig högskoleutbildning. Högre utbildning förutsätter bl.a. att studenten på ett självständigt och aktivt sätt skall kunna tillgodogöra sig och förstå akademisk litteratur på såväl svenska som engelska och samtidigt omsätta kunskaperna i praktiskt eller teoretiskt handlande. Goda kunskaper i matematik har allmänt sett betydelse för studenternas förmåga till problemlösning och logiskt tänkande. Kännedom om grundläggande matematiska begrepp är dessutom av vikt för att kunna tolka och förstå statistik, tabeller och diagram. För flertalet högskoleutbildningar tillkommer även krav på särskild behörighet. En skärpning av kraven på den grundläggande behörigheten innebär att de särskilda behörighetskraven kan renodlas.

Bl.a. *Högskolan i Kristianstad*, *Falu kommun* och *Integrationsverket* framhåller att förslaget kan missgynna dyslektiker, dyskalkylikar och personer med utländsk bakgrund. Några instanser, som t.ex. *Göteborgs universitet*, är kritiska till att krav på matematik skall ingå i den grundläggande behörigheten. Regeringen vill här understryka att nuvarande bestämmelser i 7 kap. 3 § högskoleförordningen medger undantag från behörighetsvillkoren, om det finns särskilda skäl. Undantag från något eller några behörighetsvillkor skall göras, om en sökande har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Sökande som saknar godkänt betyg i exempelvis kärnämneskursen engelska kan således få dispens från kravet i engelska under förutsättning att såväl studielitteratur som undervisning sker på svenska. På motsvarande sätt kan undantag göras för kärnämneskurserna i svenska eller svenska som andraspråk och matematik.

Några remissinstanser, t.ex. *Stockholms universitet*, har framhållit att krav på godkänt betyg i projektarbetet också bör ingå i den grundläggande behörigheten. Som tidigare redovisats har gymnasiereformen 2007 återkallats. Det innebär bl.a. att det gymnasiearbete som skulle ersätta dagens projektarbete inte införs. Den utredare som skall se över gymnasieskolan har i uppdrag att bl.a. lämna förslag till hur det framtida projektarbetet skall se ut (dir. 2007:8). Regeringen vill inte föregripa utredarens arbete i denna del genom att redan nu införa krav på godkänt betyg i projektarbetet i den grundläggande behörigheten. I övrigt menar regeringen dock att förslag

om att skärpa kraven på grundläggande behörighet inte står i strid med det uppdrag som getts.

I likhet med *Växjö universitet* och flera andra remissinstanser anser regeringen att förslaget har ett mycket betydelsefullt signalvärde för presumtiva sökande om vad som krävs för att kunna tillgodogöra sig högre utbildning. De studenter som antas kommer att stå bättre rustade för högskolestudier, vilket får en positiv inverkan på högskoleutbildning.

Regeringen avser att i samband med kommande förändringar av gymnasieskolan tillförsäkra alla elever en garanterad möjlighet att läsa kurser som ger grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå.

5.3.2 Sökande med samlat betygsdokument från gymnasial vuxenutbildning

Regeringens bedömning: Samlat betygsdokument från gymnasial vuxenutbildning bör tas bort som behörighetsgrundande dokument.

Bedömningen i promemorian Förslag till ändrade regler för tillträde till högre utbildning: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker att samlat betygsdokument tas bort som behörighetsgrundande dokument. Några påpekar att det i dag finns ett flertal olika poänggränser som uppställs för grundläggande behörighet för sökande från gymnasial vuxenutbildning, vilket resulterar i att systemet blir svåröverskådligt. *Karlstads universitet* välkomnar förslaget och menar att det inte har varit tillfredsställande att sökande från vuxenutbildningen haft ett eget regelverk för sin grundläggande behörighet. *Verket för högskoleservice* anser att det inte är motiverat med övergångsregler för sökande med samlat betygsdokument, eftersom det är ytterst få som berörs. *Högskolan på Gotland* anser att samma övergångsregler bör gälla för sökande med samlat betygsdokument som för sökande enligt 25:4-regeln.

Valideringsdelegationen och *Högskolan i Borås* avstyrker förslaget med argumenten att möjligheterna att påbörja högskoleutbildning för vuxna och personer från studieovan bakgrund försämras. *Sveriges förenade studentkårer (SFS)* anser att ett slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning inte säger mer om en persons möjlighet att tillgodogöra sig högre utbildning än vad ett samlat betygsdokument gör. Att ta bort det samlade betygsdokumentet som behörighetsgivande dokument begränsar enligt SFS bara tillgången till högre utbildning i onödan.

Skälen för regeringens bedömning: Ett samlat betygsdokument är ett utdrag från betygskatalogen med en förteckning över vilka kurser en studerande har läst och betygen på dessa. En elev i gymnasieskolan får t.ex. ett samlat betygsdokument om eleven byter gymnasieskola eller avbryter sina gymnasiestudier. I gymnasial vuxenutbildning har den som slutfört kurser rätt att få ut ett samlat betygsdokument som visar vilka kurser som deltagaren slutfört och vilka betyg som deltagaren fått på kurserna. Deltagaren får själv bestämma vilka slutförda kurser som skall ingå i dokumentet. Till skillnad från slutbetyg från gymnasial

vuxenutbildning finns det inga krav på att ett samlat betygsdokument skall innehålla kärnämneskurser. Syftet med det samlade betygsdokumentet är alltså inte att utgöra underlag för grundläggande behörighet till högre utbildning.

Ett slutbetyg är ett bevis på att en deltagare i gymnasial vuxenutbildning har slutfört sin utbildning enligt fastlagda krav. Ett slutbetyg måste innehålla betyg från samtliga kärnämnen inom gymnasial vuxenutbildning. Betyg avseende idrott och hälsa samt estetisk verksamhet får inte ingå. En sökande från gymnasial vuxenutbildning kan dock förutom kärnämneskurserna välja vilka kurser som i övrigt skall ingå i slutbetyget. Detta är bl.a. en följd av att program eller motsvarande inte förekommer i gymnasial vuxenutbildning.

Enligt nuvarande bestämmelser måste en sökande med samlat betygsdokument från gymnasial vuxenutbildning ha lägst betyget Godkänt i 2 115 gymnasiepoäng för att uppfylla kraven på grundläggande behörighet. En sökande med slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning måste ha betyg i 2 350 gymnasiepoäng med lägst betyget Godkänt i minst 2 115 gymnasiepoäng.

Regeringen anser att kraven på grundläggande behörighet bör vara lika för alla sökande från gymnasial vuxenutbildning. Därför bör enligt regeringens bedömning det samlade betygsdokumentet tas bort som behörighetsgrundande dokument. Det innebär att en sökande från gymnasial vuxenutbildning måste ha ett slutbetyg för att uppfylla kraven på grundläggande behörighet. Denna bedömning ligger också i linje med regeringens förslag om skärpta krav för sökande med slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning.

Att ta bort samlat betygsdokument som behörighetsgrundande dokument innebär att sökande från gymnasial vuxenutbildning, som före utgången av år 2009 inte uppfyller kraven på grundläggande behörighet, måste styrka sin behörighet med slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning. Som tidigare redovisats skall ett sådant slutbetyg omfatta minst 2 350 gymnasiepoäng, dvs. 235 gymnasiepoäng fler än vad som gäller nuvarande behörighetsgrundande samlade betygsdokument. Det motsvarar ytterligare ca 12 veckors studier och kan innebära ökade kostnader för den enskilde bl.a. i form av studiestöd.

Antalet behöriga sökande med enbart samlat betygsdokument är dock ytterst få. Inför antagningen till vårterminen 2007 sökte totalt 765 av 160 000 personer till högre utbildning med enbart samlat betygsdokument som behörighetsgrundande dokument. Bl.a. *Verket för högskoleservice* har påpekat att det varit oförsvarligt tids- och kostnadskrävande att i antagningsarbetet, såväl manuellt som tekniskt, hantera dessa relativt få sökande. För såväl sökande som studie- och yrkesvägledare liksom för dem som arbetar med antagning har reglerna blivit så komplexa att det är svårt att både förstå och förklara vad som gäller.

Enligt regeringens mening begränsas inte tillgången till högre utbildning för vuxna sökande på det sätt som *SFS* gör gällande. Grundläggande behörighet kan redan i dag uppnås på flera olika sätt. För många äldre sökande som har erfarenheter genom arbete och utbildning är bedömning av reell kompetens en alternativ väg att uppnå grundläggande och särskild behörighet till utbildning som påbörjas på

grundnivå. Med reell kompetens avses de samlade kunskaper och färdigheter som den sökande tillägnat sig genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller genom någon annan omständighet. Utgångspunkten för bedömningen skall vara att den sökande har förutsättningar att tillgodogöra sig en högskoleutbildning.

Regeringen delar inte *Verkets för högskoleservice* och *Högskolans på Gotland* synpunkter att det inte bör finnas några övergångsbestämmelser för de som i dag har ett samlat betygsdokument. Eftersom dessa sökande i dag uppfyller kravet på grundläggande behörighet genom dokumenterade kunskaper är det enligt regeringens mening inte rimligt att dessa skall behöva ansöka om en individuell prövning av reell kompetens eller komplettera sina studier för att anses behöriga till högre utbildning. Därför bör enligt regeringens mening sökande med samlat betygsdokument som innan förändringarna träder i kraft 2010 uppfyller kraven på grundläggande behörighet även fortsättningsvis vara behöriga.

5.3.3 Regeln om grundläggande behörighet på grund av ålder och arbetslivserfarenhet

Regeringens förslag: Regeln om grundläggande behörighet på grund av ålder, arbetslivserfarenhet och kunskaper i svenska och engelska, den s.k. 25:4-regeln, skall tas bort.

Förslaget i promemorian Förslag till ändrade regler för tillträde till högre utbildning: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna avstyrker förslaget om att 25:4-regeln skall tas bort.

Bla. *Statens skolverk*, *Uppsala universitet*, *Sveriges lantbruksuniversitet*, *Blekinge tekniska högskola* och *Sveriges Vägledarförening* avstyrker förslaget och konstaterar att regeln är administrativt lätthanterlig, lättbegriplig och allmänt accepterad. Flera högskolor, såsom *Lunds universitet*, betonar även att ett slopande av 25:4-regeln kommer att innebära merarbete för högskolorna genom ett ökat antal individuella prövningar, vilket kommer att leda till ökade kostnader och krav på ytterligare resurser för detta arbete. Många instanser, t.ex. *Sveriges vägledarförening*, pekar på behovet av att säkerställa en rättvis bedömning såväl lokalt som nationellt och att metoder och tillvägagångssätt måste utvecklas för att på ett rättssäkert sätt avgöra om en sökande har reell kompetens eller inte. *Överklagandenämnden för högskolan* poängterar att en bedömning av den reella kompetensen innebär en mer omfattande prövning med ett osäkert utfall för den enskilde. Flera lärosäten, bl.a. *Luleå tekniska universitet*, *Växjö universitet* och *Malmö högskola*, framhåller de positiva erfarenheter de har vad gäller studenter som antagits genom 25:4-regeln.

Högskoleverket, *Verket för högskoleservice* och *Karolinska institutet* är några av de instanser som tillstyrker förslaget. *Högskolan på Gotland* tillstyrker förslaget med motiveringen att skillnaden i de krav som ställs på sökande som kommer direkt från gymnasiet och på dem som uppnått en viss ålder upplevs som djupt orättvis i dag och att det är svårt att motivera för de sökande varför kraven är så olika. *Ungdomsstyrelsen*

välkomnar förslaget då den anser att 25:4-regeln är direkt hämmande för ungdomar. *Läraryrket i Stockholm* tillstyrker förslaget och framhåller att den sökande bör bedömas utifrån sina faktiska meriter och inte utifrån en schablonmässig värdering. *Sveriges Kommuner och Landsting*, som tillstyrker förslaget, menar att Högskoleverket bör få i uppdrag att ansvara för en nationell kvalitetssäkring av universitets och högskolors metoder för validering. Vidare anser förbunden att det är orealistiskt att ta bort 25:4-regeln från och med hösten 2008. För att göra det möjligt för högskolorna att utarbeta fungerande metoder för validering och för Högskoleverket att granska dessa bör avskaffandet skjutas upp till 2010.

Skälen för regeringens förslag: Kunskaper och erfarenheter som har inhämtats via exempelvis arbetslivet kan ge en god grund för att tillgodogöra sig högre utbildning. En viktig utgångspunkt i dagens behörighetskrav är att de sökande som inte har några formella meriter att redovisa men som har de reella kunskaper som krävs skall kunna uppfylla kraven på grundläggande och särskild behörighet. Högskolan gör en individuell bedömning av den sökandes meriter och avgör om den sökande har förutsättningar att tillgodogöra sig den sökta utbildningen. Vid en sådan bedömning kan exempelvis arbetslivserfarenhet som är relevant för utbildningen komma i fråga.

25:4-regeln innebär att en sökande uppfyller kraven på grundläggande behörighet på grund av sin ålder och kvantitativ arbetslivserfarenhet. Åldersgränsen är godtyckligt satt och kriterierna kring arbetslivserfarenheten är schablonmässiga. Regeringen anser att ålder och arbetslivserfarenhet inte per automatik skall ge grundläggande behörighet. En sökande skall i stället bedömas utifrån sina faktiska meriter, exempelvis arbetslivserfarenhet som är relevant för utbildningen. Flera remissinstanser, t.ex. *Högskolan i Skövde*, framhåller att 25:4-regeln är enkel, rättssäker och kostnadseffektiv.

För regeringen är utgångspunkten att reglerna för grundläggande behörighet skall uppfattas som likvärdiga och rättvisa av de sökande. 25:4-regeln innebär i praktiken olika krav på förvärvade kunskaper för att uppfylla kraven på grundläggande behörighet. Det är principiellt svårt att motivera för olika grupper av sökande. Enligt regeringen skall likvärdiga krav på grundläggande behörighet ställas på alla sökande oavsett ålder. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att 25:4-regeln skall tas bort. Ett slopande av 25:4-regeln innebär dock inte att vägarna till högskolan stängs för de personer som i dag är behöriga genom regeln. Dessa kommer sannolikt till en betydande andel att uppfylla kraven på grundläggande behörighet genom en individuell bedömning av deras reella kompetens. Regeringen vill utveckla arbetet med bedömning av reell kompetens så att fler får möjlighet att antas till högre utbildning utifrån sina verkliga förkunskaper. Regeringen menar att bedömning av reell kompetens är ett mer rättvist system då bedömningarna baseras på faktisk kompetens och inte schabloner.

Antalet sökande som hade grundläggande behörighet genom 25:4-regeln var 5 864 av totalt 160 000 sökande inför antagningen till vårterminen 2007. Huruvida dessa sökande hade andra behörighetsgrundande dokument att tillgå eller inte är det svårt att få fram uppgifter om.

Genom att ta bort möjligheten att få grundläggande behörighet enligt 25:4-regeln ökar universitetens och högskolornas ansvar att utveckla metoder för bedömning av reell kompetens. Vidare finns det anledning att anta att fler sökande kommer att begära att få sin reella kompetens bedömd. Flera remissinstanser anser mot den bakgrunden att resursförstärkning till universitet och högskolor krävs.

Regeringen anser i likhet med flera remissinstanser att det är angeläget att universitet och högskolor samverkar för att utveckla kvalitativa metoder och rutiner för bedömning av reell kompetens. Detta kan organiseras på olika sätt. Sveriges universitets- och högskoleförbund tillsatte exempelvis en arbetsgrupp i syfte att samordna formerna för valideringsprocessen när bestämmelsen om reell kompetens infördes 2003. Att utveckla sådana metoder och rutiner är inte minst viktigt sett ur ett internationellt perspektiv med ökad rörlighet av arbetskraft och kompetens. Detta ligger även i linje med EU:s utbildningsmål som bl.a. markerar nödvändigheten i att utveckla former för bedömning och erkännande av informellt lärande. Effektiva metoder för bedömning av en persons reella kunskaper är nödvändiga, inte minst mot bakgrund av ambitionerna om livslångt lärande och Lissabonstrategins mål att medborgarna skall kunna vidareutbilda sig och anpassa sig till en föränderlig arbetsmarknad med nya kompetenskrav.

Valideringsdelegationen påpekar bl.a. att bedömning av reell kompetens måste kunna göras skild från antagningsomgångarna och resultera i ett förhandsbesked för den enskilde. Regeringen ser självfallet positivt på att en presumtiv student kan få ett besked om behörighet när som helst under året så att vederbörande i god tid skall kunna planera inför framtida högskolestudier. Några instanser understryker att beslut om reell kompetens bör äga nationell giltighet. Regeringen anser, som tidigare har redovisats, att det är väsentligt att kvalitativa metoder för bedömning av reell kompetens utvecklas genom nationell samverkan. Det är dock viktigt att bedömningen av reell kompetens är individuell.

Såsom *Sveriges Kommuner och Landsting* har påpekat bör det enligt regeringens mening även finnas system för nationell kvalitetssäkring av metoder och bedömningskriterier för bedömning av reell kompetens. Regeringen avser därför att ge Högskoleverket i uppdrag att kvalitetssäkra sådana metoder samt att följa och stödja arbetet med reell kompetens och lyfta fram goda exempel på området. Regeringen kommer noggrant att följa hur metoderna med och tillämpningen av bedömning av reell kompetens utvecklas och utifrån detta bedöma behovet av ytterligare insatser för att främja arbetet med validering hos lärosätena. Regeringen vill också understryka att en sökande som fått avslag på sin ansökan om behörighet har rätt att överklaga till Överklagandenämnden för högskolan.

Flera remissinstanser har kommenterat att tidpunkten för borttagande av 25:4-regeln bör skjutas fram till den 1 januari 2010 för att högskolorna skall hinna utarbeta kvalitativa metoder för bedömning av reell kompetens. Regeringen delar inte remissinstansernas uppfattning men bedömer som ovan redovisats att ytterligare åtgärder för att främja arbetet med bedömning av reell kompetens behövs.

Vuxenutbildningen har en viktig roll utifrån de vuxnas individuella behov av utbildning och personlig utveckling. Enligt regeringens mening

fyller den kommunala vuxenutbildningen en viktig funktion för dem som inte uppfyller kraven på grundläggande behörighet, vilket också kommit till uttryck i budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1, utg.omr. 16). En av vuxenutbildningens främsta uppgifter är att anpassa utbildningen utifrån de vuxnas behov och att sörja för att vuxna som inte har haft möjlighet att få tillräcklig utbildning kan få det. Det senare kan förutom innehållet handla om att utveckla metoder och modeller för lärande, som bygger på vuxnas förutsättningar. Den som behöver läsa in grundläggande eller särskild behörighet för högskolestudier kan komplettera tidigare utbildning eller läsa in en gymnasieutbildning inom vuxenutbildningen. Denna väg kommer alltid att vara öppen för dem som saknar grundläggande eller särskild behörighet. Vuxna i högskolan medför heterogena studentgrupper, vilket leder till en ökad kvalitet i den högre utbildningen. Det är av vikt att äldre med yrkeserfarenhet kan studera vid universitet och högskolor så att arbetslivet kan förses med rätt kompetens. Detta innebär också att de medel som samhället anslår för kommunal vuxenutbildning skall komma dem till del som inte tidigare har haft möjlighet att skaffa sig högskolebehörighet. I dag finns en rättighet för vuxna att få en utbildning som motsvarar grundskolan. Regeringen har i budgetpropositionen för 2007 fört fram att regeringen avser att återkomma till hur en liknande rättighet på gymnasial nivå kan införas.

5.4 Urval

Nuvarande bestämmelser

Urval – urvalsgrunder

Enligt 4 kap. 3 § högskolelagen (1992:1434) skall urval göras bland de sökande, om inte alla behöriga sökande kan tas emot.

Vid urval skall, enligt 7 kap. 12 § högskoleförordningen (1993:100), hänsyn tas till de sökandes meriter. Urvalsgrunder är

1. betyg,
2. resultat från högskoleprovet som avses i 20 §, i vissa fall i kombination med arbetslivserfarenhet, och
3. urvalsgrunder som avses i 23 §.

Vid i övrigt likvärdiga meriter får urval också göras dels genom prov eller intervjuer, dels med hänsyn till kön i syfte att förbättra rekryteringen av studenter från det underrepresenterade könet. Urval genom prov eller intervjuer får dock inte göras efter det att urval har gjorts med hänsyn till kön. Vid i övrigt likvärdiga meriter får vidare lottning användas, om urval med hänsyn till kön inte kan göras.

Urval – platsfördelning

Platserna i högskolan skall enligt 7 kap. 13 § högskoleförordningen fördelas enligt följande:

1. minst en tredjedel på grundval av betyg,
2. minst en tredjedel på grundval av resultat från högskoleprovet, varav hälften fördelas på grundval av poäng för enbart högskoleprovet och

hälften på grundval av poäng för högskoleprovet i kombination med arbetslivserfarenhet, och

3. högst en femtedel på grundval av de av högskolan bestämda urvalsgrunderna.

Urval – arbetslivserfarenhet

Enligt 7 kap. 22 § högskoleförordningen skall sökande som i merit hänseende åberopar arbetslivserfarenhet i kombination med resultat från högskoleprovet ges poäng för arbetslivserfarenhet efter fem års arbete på minst halvtid och med en fjärdedel av maximal poäng för högskoleprovet.

Urval – av högskolan bestämda urvalsgrunder

Enligt 7 kap. 23 § högskoleförordningen får en högskola, i den utsträckning som anges i 13 §, bestämma urvalsgrunder bestående av

1. andra särskilda prov än högskoleprovet,
2. kunskaper, arbetslivserfarenhet eller annan erfarenhet som är särskilt värdefull för den sökta utbildningen, och
3. andra för utbildningen sakliga omständigheter.

5.4.1 Urvalsgrunder och platsfördelning

Regeringens förslag: Universitet och högskolor skall få bestämma vilka urvalsgrunder som skall gälla för högst en tredjedel av platserna på en utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare.

Urvalsgruppen för sökande med resultat från högskoleprovet i kombination med arbetslivserfarenhet skall tas bort.

Förslagen i promemorian Förslag till ändrade regler för tillträde till högre utbildning: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslagen. Bl.a. *Umeå universitet* ser positivt på att urvalsgruppen av högskolan bestämda urvalsgrunder utökas från en femtedel till en tredjedel, eftersom det innebär att den lokala urvalsgrunden blir mer likvärdig med betygsurval och urval på högskoleprovsresultat. *Statens skolverk* anser att det redan i dag finns betydande möjligheter för alternativa urvalsgrunder och att ett beslut att utöka platsandelen inte bör fattas utan redovisning av hur detta utnyttjas i dag. *Lärarnas Riksförbund* avstyrker förslaget då förbundet anser att systemet riskerar att urholka den nationella likvärdigheten.

Karlstads universitet ställer sig bakom förslaget om att slopa poängtillägg för arbetslivserfarenhet i kombination med högskoleprovsresultat. Universitetet håller med om att provresultatet ensamt bör få slå igenom i meritvärderingen, eftersom det har ett gott prognosvärde för framgångsrika studier. *Högskolan i Kalmar* anser inte att arbetslivserfarenhet schablonmässigt bör ge fördel i kombination med högskoleprovet, eftersom äldre personer skriver bättre resultat på

högskoleprovet och därmed gynnas även utan att poäng läggs till för arbetslivserfarenhet.

Högskolan i Borås menar att gruppen bör finnas kvar, eftersom den kan stimulera studieovana grupper att söka en högre utbildning. *Sveriges förenade studentkårer* motsätter sig förslaget och anför att det är viktigt med studenter i olika åldrar för att högre utbildning skall hålla hög kvalitet.

Skälen för regeringens förslag

Av högskolan bestämda urvalsgrunder

Inför antagningen till höstterminen 2007 införs nya bestämmelser om urval till utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. Bestämmelserna innebär att universitet och högskolor inom viss ram får bestämma vilka urvalsgrunder som skall användas för högst 20 procent av platserna på en utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. Ett syfte är att vid sidan om betyg och högskoleprov ge möjlighet att ta till vara meriter och erfarenheter som är särskilt betydelsefulla för utbildningen. Ett lärosäte får inom ramen för urvalsgrunden använda sig av andra särskilda prov än högskoleprovet, t.ex. intervjuer eller arbetsprover. Vidare får kunskap, arbetslivserfarenhet eller annan erfarenhet som är särskilt värdefull för den sökta utbildningen användas som urvalsgrund. Arbetslivserfarenhet som är relevant för den sökta utbildningen premieras på så sätt vid urval.

Regeringen anser att universitet och högskolor bör få större frihet att själva besluta vilka urvalsgrunder som skall tillämpas. Det av högskolorna bestämda urvalet föreslås därför utökas till högst en tredjedel av platserna på en utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. Därigenom får lärosätena, inom ovan angivna ramar, ökade möjligheter att ge sina utbildningar lokala profiler och använda sig av de urvalsgrunder som kan attrahera sökande med vissa kunskaper och erfarenheter samt att anpassa urvalsgrunderna till olika utbildningars behov och förutsättningar. Det kan handla om såväl intervjuer som antagningsprov eller andra metoder för att göra urval som anses relevanta för den sökta utbildningen.

Skolverket ifrågasätter att en ökad andel av platserna fördelas på annan grund än prestationer i gymnasieskolan. Regeringen betonar emellertid vikten av att tillämpa flera urvalsmetoder, bl.a. därför att olika grupper gynnas av olika urvalsgrunder. Olika urvalsgrunder bidrar till heterogena studentgrupper vad gäller både ålder och yrkesbakgrund. Vidare ökar möjligheterna till lokala profileringar till specifika högskoleutbildningar. Däremot medger inte de lokala urvalsgrunderna kvotering i någon form, dvs. platserna på en högskoleutbildning får inte reserveras för sökande från en viss grupp eller med en viss bakgrund. Att exempelvis använda etnisk tillhörighet eller andra liknande omständigheter som urvalsgrund är således inte möjligt. Enligt regeringens mening föreligger det inte risk för att förslaget urholkar den nationella likvärdigheten såsom *Lärarnas Riksförbund* hävdar. Tvärtom bör det innebära möjligheter för lärosätena att stärka kvaliteten genom den utökade möjligheten att påverka att urvalskriterierna så att de anpassas till vad som bedöms vara relevanta

förkunskaper för att klara utbildningen. Regeringen vill understryka vikten av att bestämmelserna om de av högskolan bestämda urvalet följs upp på liknande sätt som sker i dag genom uppdrag i regleringsbrev. Därför bör lärosätena även fortsättningsvis redovisa i vilken omfattning och till vilka utbildningar bestämmelsen har använts.

Urvalsgruppen för sökande med resultat från högskoleprovet i kombination med arbetslivserfarenhet

I syfte att öka direktövergången från gymnasieskola till högskola och att anta studenter som genomgår högskoleutbildning inom föreskriven tid föreslår regeringen att urvalsgruppen för sökande med resultat på högskoleprovet i kombination med arbetslivserfarenhet (HA-gruppen) tas bort. Eftersom sökande som har arbetat i minst fem år på minst halvtid kan få 0,5 poäng för arbetslivserfarenhet, bidrar urvalsgruppen till att fler äldre antas. Av de platser som avser sökande med resultat från högskoleprov skall nämligen hälften fördelas till HA-gruppen. Den arbetslivserfarenhet som tillgodoräknas inom ramen för HA-gruppen beräknas utifrån kvantitet. Arbetslivserfarenheten behöver således inte ha någon relevant anknytning till den högskoleutbildning den sökande avser att gå. Nuvarande bestämmelser innebär också att en person som antas genom HA-gruppen tar en plats från en person med enbart resultat från högskoleprovet. Studier visar att äldre personer får bättre resultat på högskoleprovet än yngre. Således gynnar provet äldre redan innan poäng för fem års arbetslivserfarenhet läggs till.

Under en period framöver ökar ungdomskullarna i Sverige radikalt. Regeringen anser att det är viktigt att urvalsreglerna är åldersneutrala till sin form så att yngre har möjlighet att konkurrera på lika villkor som äldre vid urval till högre utbildning. Dagens bestämmelser premierar ålder och kvantitativ arbetslivserfarenhet.

Ett slopande av HA-gruppen innebär att alla som har ett resultat från högskoleprov konkurrerar mot varandra i en och samma urvalsgrupp oavsett ålder. Möjligheten att antas via urvalsgruppen högskoleprov finns alltså kvar för alla sökande som en andra chans vid sidan om betygsurvalet. Regeringen anser att högskoleprovet utgör en viktig urvalsgrund framför allt för dem som inte har några andra meriter att konkurrera med. Sökande som har arbetslivserfarenhet som är relevant för sökt högskoleutbildning kan även komma i fråga för urval till de utbildningar där av högskolan bestämda urvalsgrunder tillämpas. Därigenom bedömer regeringen att bl.a. vuxnas kunskaper och kompetenser tillvaratas vid urval.

5.5 Meritvärdering

De bestämmelser om meritämnen som tidigare har beslutats för att träda i kraft 2010

Som tidigare har redovisats beslutade den dåvarande regeringen i juni 2006 om regler för tillträde till utbildning på grundnivå som skall tillämpas inför antagningen till höstterminen 2010. De nya reglerna

innebär bl.a. att de krav på särskild behörighet som ställs skall anges i områdesbehörigheter. Områdesbehörigheterna består av ämnen som krävs för särskild behörighet för en viss utbildning, s.k. behörighetsämnen, och ämnen som ger extra meritpoäng vid urval, s.k. meritämnen. Högskoleverket får meddela föreskrifter om vilka områdesbehörigheter som finns. För ett utbildningsprogram som vänder sig till nybörjare och som leder till en yrkesexamen beslutar Högskoleverket vilken områdesbehörighet som skall gälla. För övriga utbildningar som vänder sig till nybörjare, dvs. fristående kurser på A-nivå och program som inte leder till en yrkesexamen, bestämmer högskolan vilken områdesbehörighet som skall gälla.

Meritämnena anger vilka kurser i ett ämne från gymnasial utbildning som är särskilt meriterande vid urval. Varje meritämne kan ge en meritpoäng och maximalt kan en sökande få tre meritpoäng. Två av meritpoängen ges för fördjupning i ämnet matematik och något av de moderna språken franska, tyska eller spanska. Med fördjupning avses minst en kursnivå över kärnämnesnivån eller en kursnivå över de krav som ställs i den särskilda behörigheten. Vidare kan en sökande få en meritpoäng för kurser i yrkesämnena och för andra för utbildningen särskilt värdefulla kurser.

5.5.1 Meritvärdering av meritkurser

Regeringens förslag: Tidigare riksdagsbindning om meritämnena skall hävas. Riksdagens tidigare ställningstagande om att mer avancerade gymnasiekurser och ämnen som är relevanta för den sökta utbildningen skall kunna ge extra meritpoäng, skall alltså inte längre gälla (bet. 2005/06:UbU3, punkt 27 med bifall till reservation 23, rskr. 2005/06:160).

Regeringens bedömning: Vid urval på grundval av betyg till utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare bör lägst betyget Godkänt i vissa kurser i ämnena moderna språk, engelska och matematik samt områdeskurser ge meritpoäng.

En sökande bör kunna få maximalt två och en halv (2,5) meritpoäng.

Betyg i kurser som krävs för behörighet till en högskoleutbildning och betyg i lokala kurser bör inte ge några meritpoäng.

Bedömning i promemorian Förslag till ändrade regler för tillträde till högre utbildning: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En majoritet av de remissinstanser som yttrat sig är positiva till att fördjupade kunskaper i språk och matematik skall premieras vid urvalet, även om viss tvekan finns vad gäller delar av förslaget. Bl.a. *Stockholms universitet*, *Verket för högskoleservice*, *Västerås kommun*, *Högskolan i Kalmar* och *Högskolan på Gotland* hör till dem som tillstyrker förslaget. *Karolinska institutet* menar att förslaget är tydligt vad gäller moderna språk, matematik och engelska, vilket innebär att eleven relativt enkelt kan planera sina kursval efter intresse och ambition. *Blekinge tekniska högskola* är positiv till att kvaliteten på förkunskaperna hos högskolestudenterna ökar. *Svenskt Näringsliv* ställer

sig bakom förslaget och menar att om studenterna har bättre förkunskaper kan den högre utbildningen ligga på den höga nivå som företag i Sverige förväntar. *Lärarnas Riksförbund* och *Tjänstemännens Centralorganisation* anser att förslagen bör utredas mer. *Sveriges Kommuner och Landsting* anser att det är bra att uppmuntra eleverna att läsa språk och matematik, men att förslagen kan missgynna elever från studieovana hem. *Lunds universitet* ifrågasätter den starka viktningen mot språk. Flera remissinstanser, t.ex. *Karolinska institutet*, har framfört synpunkter vad avser tidpunkten för genomförandet av meritkurser.

Statens skolverk, *Högskoleverket*, *Stiftelsen Chalmers tekniska högskola*, *Sveriges lantbruksuniversitet* och *Växjö universitet* avstyrker bedömningen i promemorian. Dessa instanser och de som är tveksamma framhåller att systemet blir svåröverskådligt och komplicerat samt att det skulle vara enklare att göra angelägna kurser obligatoriska inom gymnasieskolans ram. Även om syftet att uppmuntra till fördjupning i nämnda ämnen är lovvärt är enligt remissinstanserna medlet inte det rätta. De uttrycker också oro för att inte alla gymnasieskolor kommer att kunna erbjuda sina elever meritkurser och att villkoren därmed inte blir likvärdiga. Dessa instanser för även fram att det är svårare för elever på yrkesprogram att få utrymme för såväl behörighetsgivande kurser som meritkurser. Flera instanser, bl.a. *Lärarnas Riksförbund*, anser att regeringen bör avvakta den nyligen tillsatta gymnasieutredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen har med anledning av propositionen Ny värld – ny högskola (prop. 2004/05:162) givit den dåvarande regeringen till känna att mer avancerade gymnasiekurser och ämnen som är relevanta för den sökta utbildningen skall kunna ge extra meritpoäng (bet. 2005/06:UbU3, punkt 27 med bifall till reservation 23, rskr. 2005/06:160). Systemet med meritkurser bör i framtiden kunna hanteras enhetligt. Regeringen bör vara oförhindrad att meddela föreskrifter även vad gäller områdeskurser i likhet med vad som gäller för övriga meritkurser. Därför föreslår regeringen att riksdagsbindningen skall tas bort.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen vill uppmuntra elever i gymnasieskolan att läsa språk och matematik på fördjupande nivå. Sådana studier är väsentliga ur såväl den enskildes som samhällets perspektiv i en alltmer internationell och kunskapsorienterad värld. Det är likaså viktigt, enligt regeringens mening, att meritkurser syftar till att premiera studier i gymnasieskolan som är relevanta för den högskoleutbildning som en elev avser att söka. Därför bör kunskaper i dessa ämnen premieras vid urval på grundval av betyg till utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare i högskolan. En sådan premiering sänder en tydlig signal om att det lönar sig att i gymnasieskolan fördjupa sig i ämnen som är relevanta för den högre utbildning eleven är intresserad av.

En sökande bör enligt regeringens bedömning kunna få maximalt två och en halv (2,5) meritpoäng att addera till sitt på slutbetyget beräknade jämförelsetal, som vid högsta betyg i samtliga kurser kan vara högst 20,0. Jämförelsetalet bör således efter tillägg för meritpoäng bli högst totalt 22,5 poäng. För att få meritpoäng bör lägst betyget Godkänt krävas. Genom att betygen inte viktas för att få meritpoäng stimuleras eleverna

till att våga välja gymnasiekurser utöver nivån för behörighet även om det kräver en högre arbetsinsats av eleven än andra valbara alternativ. Jämförelsetalet beräknas på alla de kurser som ingår i elevens fullständiga program. Därmed kommer även betyget i meritkursen att meritvärderas och högsta betyg att krävas även i meritkurserna för de elever som avser att söka till de högskoleutbildningar med högst söktryck. Meritpoängen bör vidare enligt regeringen ges under förutsättning att kursen inte krävs för behörighet till en högskoleutbildning. Betyg i lokala kurser meritvärderas som andra kurser vid framräkning av jämförelsetal. Däremot bör inte lokala kurser ge några meritpoäng.

Det är i detta sammanhang viktigt att poängtera att det finns andra vägar in i högskolan vid sidan om betyg, såsom högskoleprovet och av högskolan bestämda urvalsgrunder. På så sätt finns det alltid möjlighet för sökande som av olika anledningar inte kan göra sig rättvisa genom betygsurvalet att antas till utbildning som påbörjas på grundnivå. Bestämmelserna om meritkurser gäller enbart när urval på grundval av betyg görs. Till flertalet högskoleutbildningar görs inget urval.

Som tidigare redovisats har riksdagen återkallat gymnasiereformen 2007. Det innebär bl.a. att införandet av ämnesbetyg har återkallats. Kursbetygen finns således kvar. Som en konsekvens av detta ersätts begreppet meritämnen med meritkurser.

Regeringen är medveten om att vissa gymnasieskolor redan i dag har svårare än andra att erbjuda ett allsidigt urval av gymnasiekurser inom ramen för elevens individuella val och det valbara utrymme som finns inom varje gymnasieprogram. Sedan 2006 har gymnasieförordningen (1992:394) ändrats så att Skolverket efter samråd med Högskoleverket får föreskriva att sådana kurser som är av betydelse för högskolestudier skall erbjudas inom det valbara utrymmet eller som individuellt val. Enligt regeringens mening innebär meritkurserna en positiv styrning av gymnasieskolornas verksamhet. Genom meritkurserna blir det tydligt vilka kurser som skolhuvudmännen bör erbjuda inom det valbara utrymmet och det individuella valet för att elevernas efterfrågan skall kunna tillgodoses. Syftet är att återupprätta intresset och motivationen för vissa ämnen samt att tydligt signalera att det skall löna sig för elever att i gymnasieskolan välja fördjupning och för den sökta utbildningen relevanta kurser.

Ett antal remissinstanser framhåller att meritkurserna missgynnar vissa elevgrupper, framför allt de elever som går yrkesinriktade program. Regeringen delar inte denna bedömning. Regeringens avsikt är att uppmuntra elever till val inom gymnasieskolan som innebär fördjupning och bättre möjligheter att klara den högre utbildning eleven är intresserad av, även om dessa innebär en högre arbetsinsats av eleven. Sådana val bör således ge betalt i form av ett högre jämförelsetal vid urval till utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. Därför bör det vara lönsamt att välja gymnasiekurser som ger meritpoäng framför andra alternativ. Regeringen bedömer vidare att förändringarna inte ökar risken för social snedrekrytering till den högre utbildningen jämfört med det förslag som den dåvarande regeringen beslutade om i juni 2006. Elevers möjlighet att uppnå maximal meritpoäng begränsas t.ex. inte av vilka val eleven gjort i grundskolan.

Regeringen finner starka skäl för att systemet med meritkurser bör införas från och med 2010. I annat fall finns det risk för att antalet elever som väljer språk och matematik i gymnasieskolan kommer att minska ytterligare. Det system som den dåvarande regeringen beslutade om i juni 2006 ger som tidigare sagts inte heller tillräckligt tydliga signaler om att det lönar sig för gymnasieeleverna att välja fördjupning och kurser som är relevanta för den högre utbildning en person är intresserad av.

Bestämmelserna om meritkurser bör enligt regeringens mening tillämpas även på betyg som återopas av den som påbörjat gymnasial utbildning enligt de kursplaner som infördes i gymnasieskolan hösten 2000 och i gymnasial vuxenutbildning den 1 juli 2001. Det är rimligt att även sökande som före ikraftträdandet har påbörjat gymnasial utbildning enligt de nu gällande kursplanerna ges möjlighet att tillgodoräkna sig meritpoäng.

I det följande redovisas vilka meritkurser som enligt regeringens bedömning bör ge meritpoäng.

Moderna språk

Kunskaper i flera språk är betydelsefullt för att skapa europeisk och global sammanhållning. Sverige har därför ställt sig bakom det gemensamma europeiska utbildningsmålet att främja kunskaper i två främmande språk utöver modersmålet. Av tradition har franska, tyska och spanska en särställning i den svenska skolan. I gymnasieskolan och i gymnasial vuxenutbildning finns det ofta möjlighet att studera fler språk som italienska, kinesiska eller ryska. För att Sverige skall kunna hävda sig väl i en globaliserad värld bör värdet av kunskaper i fler språk inte underskattas. Goda språkkunskaper är relevanta såväl för högskoleutbildningar som för yrkes- och samhällslivet i övrigt. Regeringen anser därför att meritpoäng för språk inte bara skall kunna ges för franska, tyska och spanska steg 3. En elev som lagt ner hårt arbete i exempelvis italienska, ryska eller kinesiska steg 3 bör premieras för detta genom möjlighet att tillgodoräkna sig meritpoäng. Därför bör enligt regeringens bedömning alla fördjupade studier i språk som följer kursplanen för moderna språk ge meritpoäng.

Statistik från Skolverket visar att färre elever studerar moderna språk i programgymnasiet än i det tidigare linjegymnasiet. Eleverna väljer bort snarare än väljer till språk. Skolverkets lägesbedömning 2006 (rapport 288, 2006) visar att bland avgångseleverna 2005 hade 16 procent godkänt betyg i steg 4 i ett annat modernt språk än engelska mot 32 procent våren 2001.

Situationen är densamma i grundskolan. Den språkförstärkning som infördes med 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) innebar ett mjukt obligatorium, dvs. syftet var att få de allra flesta eleverna att läsa ytterligare ett modernt språk utöver engelska. Nära 80 procent av eleverna i årskurs 7 studerar också franska, tyska eller spanska enligt Skolverkets officiella statistik. Det bekymmersamma i grundskolan är att en fjärdedel av de elever som valt språk inte fullföljer studierna. Läsåret 2005/2006 fick totalt ca 60 procent av eleverna i årskurs 9 ett betyg från grundskolan i moderna språk som språkval.

Enligt regeringens mening syftar meritpoäng för språkkunskaper också till att uppmuntra eleverna i grundskolan att fullfölja sina språkstudier. Avsikten är dock inte att utöka skolornas skyldighet att erbjuda vissa språk i grundskolan.

För att uppmuntra elever att studera språk i gymnasieskolan bör meritpoäng för godkänt betyg i språk som har lästs enligt kursplanen för moderna språk steg 3 ges med en halv (0,5) meritpoäng. I syfte att dessutom stimulera till fördjupning bör ytterligare en halv (0,5) meritpoäng ges för godkänt betyg i steg 4 i samma språk. Moderna språk steg 3 och 4 motsvarar sammantaget det som kallades B-språk i linjegymnasiet. En elev som läser mer än ett modernt språk i gymnasieskolan (exklusive engelska) eller fördjupar sig ytterligare i det första språket bör även kunna dra fördelar av det. En sökande bör därför få en halv (0,5) meritpoäng för betyg i ytterligare ett modernt språk (exklusive engelska) steg 2 under förutsättning att vederbörande redan har fått meritpoäng för betyg i språk steg 3 eller 4. Denna halva meritpoäng bör alternativt kunna fås för ytterligare fördjupning av dem som har läst en högre nivå än steg 4.

Engelska

Kunskaper i engelska är väsentliga för att kunna tillgodogöra sig högskoleutbildning. I takt med att samarbetet med andra länder har ökat och fler utländska studenter studerar vid de svenska lärosätena ges allt fler högskolekurser på engelska och studielitteraturen är i ökande utsträckning på engelska. Det är därför viktigt att goda kunskaper i engelska ger extra poäng vid konkurrens till högskolan. En halv (0,5) meritpoäng bör ges för betyg i Engelska B. På så sätt uppmuntras elever som går på yrkesförberedande program att läsa ytterligare fördjupning i engelska. Engelska C är en mycket avancerad valbar kurs och bör därför även den ge en halv (0,5) meritpoäng vid urval.

Matematik

Fördjupade kunskaper i matematik är centrala för att Sverige skall kunna hävda sig globalt inom bl.a. naturvetenskaplig och teknisk forskning. I ett flertal rapporter har högskolorna vittnat om att nybörjarstudenterna har allt sämre förkunskaper i matematik. Studier visar att de studenter som har godkända betyg i matematik genomgår högskoleutbildning i snabbare takt än de som inte har det.

Allt färre läser fördjupningskurser i matematik i gymnasieskolan. För fyra år sedan hade närmare 50 procent av de elever som slutade gymnasieskolan läst Matematik C jämfört med knappt 35 procent av de elever som slutade gymnasieskolan 2005. Främsta orsaken till nedgången var att eleverna på samhällsvetenskapsprogrammet inte längre läser Matematik C som en obligatorisk kurs. Vidare har såväl andelen som antalet elever som läser Matematik E minskat kraftigt de senaste åren. Våren 1999 hade nästan 14 000 av eleverna (19 procent) som avslutade gymnasieskolan läst Matematik E. År 2002 hade motsvarande antal sjunkit till 11 500 (16 procent) och 2005 var antalet endast 8 700

(11 procent). Det är därför enligt regeringen önskvärt att fördjupningskurser i matematik utöver det som krävs för grundläggande eller särskild behörighet ger extra poäng vid urval för att på så sätt öka antalet elever som läser sådan fördjupning.

I syfte att uppmuntra elever att välja fördjupningskurser i matematik i gymnasieskolan bör en halv (0,5) meritpoäng ges för betyg i kurser i matematik som ligger en nivå över den kursnivå som krävs för särskild behörighet eller, om matematik inte ingår i kraven på särskild behörighet, en nivå över det som i denna proposition föreslås krävas för grundläggande behörighet (Matematik A). Vidare bör en sökande få ytterligare en halv (0,5) meritpoäng för betyg i kurser i matematik som ligger på en kursnivå två nivåer utöver det som krävs för särskild behörighet eller två nivåer utöver det som krävs för grundläggande behörighet.

Områdeskurser

Utöver vad som har redovisats ovan menar regeringen att en sökande även bör kunna få meritpoäng för kurser, som är av särskild betydelse för att tillgodogöra sig den sökta utbildningen. Sådana områdeskurser bör vara gymnasiekurser som innebär en tydlig fördjupning eller specialisering i förhållande till sökt utbildning. På så sätt tillmäts för den sökta utbildningen relevanta förkunskaper ett meritvärde. Detta ligger också i linje med det tillkännagivande som riksdagen gett med anledning av propositionen Ny värld – ny högskola (prop. 2004/05:162, bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160).

Som exempel på hur systemet med meritpoäng för områdeskurser är avsett att fungera kan nämnas att om Kemi A är ett behörighetskrav för civilingenjörsutbildningen kan Kemi B ge meritpoäng för fördjupning. På samma sätt kan ämnet historia på fördjupningsnivå ge meritpoäng på en samhällsvetenskaplig utbildning. En kurs på grundnivå (A-nivå) kan ge meritpoäng, trots att den inte innebär fördjupning, om relevansen för den sökta utbildningen är tydlig. Som exempel kan nämnas grundkurs i psykologi för läkarutbildningen, grundkurs i rättskunskap för juristutbildningen och latin för vissa språkutbildningar.

I ett alltmer kunskapsorienterat samhälle där det livslånga lärandet är viktigt för i stort sett alla yrkesfält anser regeringen att det är rimligt att kunskaper från gymnasiekurser som ges på yrkesförberedande program på motsvarande sätt får ett särskilt värde vid urval till utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. En elev som har läst kursen omvårdnad i gymnasieskolan skulle således kunna få meritpoäng, om han eller hon sökte exempelvis sjuksköterskeprogrammet, eftersom kursen skulle kunna anses innehålla för programmet värdefull förkunskap. Gymnasieutbildningar med huvudsakligen yrkesförberedande inriktning får därmed en angelägen uppgift att förbereda eleverna för vidareutbildning. De studenter som är motiverade och intresserade av den högskoleutbildning som de antas till har också bättre förutsättningar att genomgå den på ett effektivare sätt. Härigenom stärks kvaliteten i högskolan och förutsättningarna för den enskilde att på ett tillfredsställande sätt tillgodogöra sig utbildningen ökar.

Områdeskurser bör, liksom övriga meritkurser, bestå av nationellt fastställda kurser. Kurser i moderna språk, engelska eller matematik bör inte vara områdeskurser. Områdeskurser bör totalt kunna ge en (1,0) meritpoäng. En halv (0,5) meritpoäng bör ges för en områdeskurs som omfattar minst 100 gymnasiepoäng. En fjärdedels (0,25) meritpoäng bör ges för en områdeskurs som omfattar 50 gymnasiepoäng. En sökande till högskolan bör få en (1,0) meritpoäng för områdeskurser bestående av två kurser som omfattar minst 100 gymnasiepoäng eller tre kurser, varav en omfattar minst 100 gymnasiepoäng och två omfattar 50 gymnasiepoäng.

Av högskoleförordningen följer att det är Högskoleverket som fastställer vilka områdesbehörigheter som skall finnas och vilka behörighets- och meritkurser som skall ingå i respektive områdesbehörighet. Flera remissinstanser har framhållit att områdeskurserna gör systemet komplicerat, eftersom de till skillnad från övriga meritkurser är av flera olika slag. Det förs fram farhågor om att inte alla gymnasieskolor kan erbjuda alla meritkurser. Genom att fler kurser i ämnen än med gällande bestämmelser kan utgöra meritkurser bedömer regeringen likväl att fler elever kommer att kunna få meritpoäng genom att välja att läsa kurser som ger fördjupning och för den sökta utbildningen relevanta kurser.

Meritvärdering av meritkurser – en sammanfattning

Den bedömning som regeringen har redovisat i fråga om meritvärdering av meritkurser kan sammanfattas enligt följande.

1. Meritkurser i moderna språk

En halv (0,5) meritpoäng bör ges för språk som har lästs enligt kursplanen för moderna språk steg 3 (dvs. den nivå som bygger vidare på språkvalet i den obligatoriska skolan) och ytterligare en halv (0,5) meritpoäng bör ges för steg 4. Om språk steg 3 krävs för särskild behörighet, bör en (1,0) meritpoäng ges för steg 4.

2. Meritkurser i ytterligare moderna språk

Om meritpoäng enligt punkten 1 har utdelats, bör en halv (0,5) meritpoäng ges för ytterligare fördjupningsnivå i språket eller för ännu ett språk som har lästs enligt kursplanen för moderna språk steg 2.

3. Meritkurser i engelska

En halv (0,5) meritpoäng bör ges för Engelska B och en halv (0,5) meritpoäng bör ges för Engelska C.

4. Meritkurser i matematik

En halv (0,5) meritpoäng bör ges för fördjupningskurs i matematik som utgör en kursnivå över behörighetskraven och ytterligare en halv (0,5) meritpoäng bör ges för fördjupningskurs i matematik på nivån som utgör två kursnivåer över behörighetskraven.

5. Meritkurser som avser områdeskurser

Med områdeskurser menas fördjupning eller specialisering i gymnasiekurser som är relevanta för den sökta högskoleutbildningen.

En halv (0,5) meritpoäng bör ges för en områdeskurs om minst 100 gymnasiepoäng.

En fjärdedels (0,25) meritpoäng bör ges för en områdeskurs om 50 gymnasiepoäng.

Områdeskurser bör maximalt kunna ge en (1,0) meritpoäng.

5.5.2 Meritvärdering av lokala kurser

I dag kan lokala kurser ges i gymnasieskolan och i gymnasial vuxenutbildning. De lokala kurserna inrättades för att ge utrymme åt lokala initiativ och lokalt utvecklingsarbete samt för att förse den lokala arbetsmarknaden med specifik yrkeskompetens. Elever i gymnasieskolan kan läsa lokala kurser främst inom ramen för det individuella valet som omfattar 300 gymnasiepoäng. Lokala kurser kan dock även förekomma i större omfattning inom specialutformade program, i lokala inriktningar och vid fristående skolor. Även i gymnasial vuxenutbildning kan betyg från lokala kurser ingå i ett slutbetyg. Enligt nuvarande bestämmelser meritvärderas alla kurser som ingår i slutbetyget.

Vid den senaste revisionen av kursplaner begärde Skolverket som ett underlag i arbetet in kursplaner för befintliga lokala kurser av de kommunala huvudmännen. De ca 8 000 lokala kursplaner som skickades in visade sig vara av varierande karaktär och kvalitet. Att välja en lokal kurs kan i många fall innebära att en elev i gymnasieskolan optimerar sina möjligheter att få ett högt meritvärde vid urval till högre utbildning. Lokala kurser meritvärderas på samma sätt som nationellt fastställda kurser i exempelvis matematik eller språk. Principiellt bör gälla att meritvärderingen sker på så likvärdiga grunder som möjligt. Långsiktigt är det därför viktigt att kvalitetssäkra de lokala kurserna. I gymnasieutredningens uppdrag (dir. 2007:8) ingår att undersöka behovet av lokala kurser och hur sådana kurser i så fall bör kvalitetssäkras för att kunna ingå i en gymnasieexamen. Regeringen anser att förslag i denna fråga bör hanteras i anslutning till den gymnasiereform som för närvarande utreds.

5.6 Ekonomiska konsekvenser

Regeringens förslag medför inte några ökade statsfinansiella kostnader. Förslaget kommer inte heller att innebära att några justeringar av anslagstilldelningen behöver göras.

5.7 Ikraftträdande

De nya reglerna om grundläggande behörighet för tillträde till högskoleutbildning på grundnivå när det gäller sökande från gymnasieskolan och sökande med slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning bör tillämpas vid antagningen till höstterminen 2010. Det samlade betygsdokumentet bör tas bort som behörighetsgrundande

dokument vid antagningen till höstterminen 2010. Regeln om den s.k. 25:4-regeln bör tas bort vid antagningen inför höstterminen 2008.

De nya reglerna om urvalsgrunder och platsfördelning bör tillämpas vid antagningen inför höstterminen 2008.

De nya bestämmelserna om meritvärdering gällande meritkurser bör tillämpas vid antagningen inför höstterminen 2010.

5.8 Övergångsbestämmelser

Sökande från gymnasieskolan och sökande med slutbetyg och samlat betygsdokument från gymnasial vuxenutbildning som innan ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2010 uppfyller kraven på grundläggande behörighet enligt nuvarande bestämmelser bör även fortsättningsvis anses ha grundläggande behörighet.

Sökande som innan ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2008 uppfyller kraven på grundläggande behörighet enligt 25:4-regeln bör övergångsvis, t.o.m. den 31 december 2011, anses ha grundläggande behörighet.

Bestämmelserna om meritkurser bör tillämpas även på betyg som återopas av den som har påbörjat gymnasial utbildning enligt de kursplaner som infördes i gymnasieskolan hösten 2000 och i gymnasial vuxenutbildning den 1 juli 2001.

6 Ändring i högskolelagen till följd av en ny utbildnings- och examensstruktur

Regeringens förslag: Om det inte längre finns förutsättningar enligt 11 § andra stycket första meningen högskolelagen (1992:1434) att utfärda en viss examen, skall Högskoleverket anmoda högskolan att inom viss tid avhjälpa bristerna.

Förslaget i promemorian Förslag om ändring i högskolelagen: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Den övervägande delen av remissinstanserna tillstyrker regeringens förslag eller har inte något att invända mot förslaget. *Uppsala universitet* och *Högskolan i Skövde* föreslår dock att uttrycket ”en viss examen” preciseras genom tillägget ”med viss inriktning eller visst huvudsakligt område för utbildningen”. *Lunds universitet* och *Högskolan i Halmstad* ställer sig frågande till om ett eventuellt återkallande enligt den nya formuleringen innebär att examensrätten enbart kan återkallas i sin helhet. *Högskolan Kristianstad* anser att ett förtydligande av ordet ”viss” eventuellt behöver göras, men utgår från att en ”viss” examen är en examen i ett specifikt område eller en specifik inriktning eller en yrkesexamen.

Skälen för regeringens förslag: I juni 2005 presenterade den dåvarande regeringen propositionen *Ny värld – ny högskola* (prop. 2004/05:162). Förslagen i propositionen lades framför allt mot bakgrund av Sveriges deltagande i den s.k. Bologna-processen som i dag omfattar

45 europeiska länder. De deltagande länderna strävar bl.a. efter att skapa jämförbara strukturer för högre utbildning. Särskilt viktig är indelningen av högre utbildning i tre nivåer.

Riksdagen fattade den 23 februari 2006 beslut med anledning av propositionen (bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160). Därefter har lagen (2006:173) om ändring i högskolelagen (1992:1434) utfärdats den 2 mars 2006. Förändringarna i lagen har trätt i kraft den 1 januari 2007 men skall tillämpas i fråga om utbildning som börjar efter utgången av juni 2007 eller examina som utfärdas därefter.

Ändringarna i högskolelagen innebär bl.a. att all högskoleutbildning skall ges på tre nivåer – grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå – och att examina skall avläggas på någon av dessa nivåer. Med examina avses examina som får avläggas vid universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen. I högskolelagen anges, liksom tidigare, att det är regeringen som föreskriver vilka examina som får avläggas. Vidare anges att regeringen meddelar föreskrifter om på vilken nivå examina skall avläggas.

De nämnda förändringarna i högskolelagen har följts av beslut om ändringar i högskoleförordningen (1993:100) och i förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet. I en bilaga till respektive förordning har alla examina inplacerats på en nivå och nya och reviderade examensbeskrivningar har införts. Förutom generella examina och yrkesexamina har en ny examenskategori, konstnärliga examina, införts i examensordningen, bilaga 2 till högskoleförordningen.

Av de nya bestämmelserna i 1 kap. 11 § högskolelagen och 6 kap. 25 § högskoleförordningen följer att det är Högskoleverket som beslutar vid vilka högskolor som varje examen på grundnivå och avancerad nivå får avläggas. I fråga om Sveriges lantbruksuniversitet meddelar regeringen föreskrifter om vilka examina som får avläggas vid universitetet.

I 1 kap. 11 § högskolelagen anges vidare de förutsättningar som skall vara uppfyllda för att ett universitet eller en högskola skall få tillstånd att utfärda en examen på grundnivå eller avancerad nivå. Utbildningen skall uppfylla de krav som ställs på utbildning på grundnivå och avancerad nivå enligt 1 kap. högskolelagen och de särskilda krav som finns i förordningsbestämmelser. Med sådana förordningsbestämmelser avses t.ex. kraven i examensbeskrivningen för varje examen.

Bestämmelsen i 1 kap. 11 § kompletteras av 1 kap. 11 a §, där frågor om återkallelse av tillstånd att utfärda examina på grundnivå och avancerad nivå regleras. Av den bestämmelsen och 6 kap. 27 § högskoleförordningen följer att det är Högskoleverket som beslutar om återkallelse av tillstånd att utfärda sådana examina, utom såvitt avser Sveriges lantbruksuniversitet där regeringen beslutar i fråga om återkallelse.

Enligt 11 a § skall ett tillstånd att utfärda en examen återkallas, om de i 11 § andra stycket första meningen uppställda förutsättningarna inte längre är uppfyllda. Ett beslut om återkallelse skall enligt första stycket i 11 a § föregås av en anmodan att avhjälpa bristerna. I nu gällande lydelse av detta stycke anges att detta gäller tillstånd att utfärda en generell examen i ett visst huvudämne eller med en viss inriktning eller en yrkesexamen.

Eftersom det har införts en ny examenskategori, konstnärliga examina, behöver 1 kap. 11 a § första stycket ändras. Paragrafen behöver också ändras eftersom begreppet huvudämne som tidigare användes i framför allt examensbeskrivningarna för kandidatexamen och magisterexamen (med ämnesdjup) inte längre används i examensbeskrivningarna. Regeringen föreslår att paragrafens lydelse ändras så att det anges att om det inte längre finns förutsättningar att utfärda en *viss examen*, skall Högskoleverket anmoda högskolan att inom viss tid avhjälpa bristerna.

Förslaget innebär inte någon ändring i sak. Liksom tidigare skall ett beslut om att anmoda ett lärosäte att avhjälpa brister i utbildningen eller att återkalla en examen kunna avse t.ex. en examen generellt eller enbart en examen med en viss inriktning eller som avslutar en utbildning med ett visst huvudsakligt område (huvudområde) för utbildningen. Bestämmelsen i 1 kap. 11 a § första stycket hänvisar som nämnts till de uppställda förutsättningarna för att få examenstillstånd i 11 § i samma kapitel. Genom de hänvisningar till förordningsbestämmelser som görs där följer att ett beslut om tillstånd eller återkallelse av tillstånd kan komma att avse en generell examen eller en konstnärlig examen som avslutar en utbildning med ett visst huvudområde eller en viss inriktning eller en yrkesexamen. Det är alltså fortfarande möjligt för Högskoleverket enligt den föreslagna lagtexten att t.ex. återkalla ett tillstånd att utfärda magisterexamen i nationalekonomi även om högskolan i fråga har fått en generell rätt att utfärda magisterexamen.

I bemyndigandena i högskolelagen och högskoleförordningen ges dessutom utrymme för Högskoleverket att precisera vad ett tillstånd att utfärda en viss examen omfattar. Det behöver därför inte heller, när det gäller ett beslut om återkallelse av examen, anges att beslutet kan avse en viss inriktning eller ett visst huvudsakligt område för utbildningen.

Den nya bestämmelsen föreslås träda i kraft den 1 juli 2007.

Regeringen har i propositionen Högskoleutbildning av officerare m.m. (prop. 2006/07:64) föreslagit att Försvarshögskolan inrättas som en högskola under högskolelagen. Regeringen har vidare lämnat förslag om ändringar i högskolelagen som innebär att regeringen på samma sätt som i fråga om Sveriges lantbruksuniversitet meddelar föreskrifter om vilka examina som får avläggas vid Försvarshögskolan och beslutar i fråga om återkallande av tillstånd att utfärda examina vid Försvarshögskolan. Förslagen avser bl.a. 1 kap. 11 a § högskolelagen och föreslås träda i kraft den 1 januari 2008. De två lagförslag som med anledning av detta lämnas i denna proposition kommenteras i författningskommentaren, kapitel 8.

7 Lärarexamen

Inplacering av lärarexamen

Regeringen har den 22 mars 2007 beslutat om inplacering av lärarexamen i den nya utbildnings- och examensstrukturen som gäller all högskoleutbildning som bedrivs från och med den 1 juli 2007 genom förordning (2007:129) om ändring i högskoleförordningen (1993:100).

Den nya strukturen innebär särskilda utmaningar för lärarutbildningen framför allt på grund av dess olika poängomfattningar. Vad gäller lärarexamen framgår det av riksdagens tillkännagivande i februari 2006 (bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160) att regeringen ytterligare bör överväga lärarexamens inplacering i den nya examensstrukturen och återkomma i frågan. Med anledning av tillkännagivandet redovisar härmed regeringen sitt beslut avseende lärarexamen.

Som redovisats i kapitel 6 har regeringen i juni 2006 respektive november 2006 fattat beslut om nya och reviderade examensbeskrivningar i högskoleförordningen. Examensbeskrivningen för lärarexamen omfattades dock inte av nämnda beslut.

Remissbehandling

Inom Regeringskansliet har ett förslag till reviderad examensbeskrivning för lärarexamen utarbetats bl.a. mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande. Förslaget har remissbehandlats. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Utbildningsdepartementet (dnr U2007/272/UH).

Flertalet remissinstanser har ställt sig positiva till att lärarutbildningen blir en del av den nya utbildnings- och examensstrukturen och därmed anpassas till överenskommelserna inom Bolognaprocessen. Remissinstanserna har emellertid gjort vissa påpekanden. Ett stort antal remissinstanser har gjort gällande att samtliga lärarutbildningsinriktningar bör kunna leda till en lärarexamen på avancerad nivå. Vidare har ett antal lärosäten lyft fram frågan om hur man inom lärarutbildningen säkrar en tillräcklig progression. Förslaget om inplacering av lärarexamen i förhållande till en kommande utredning av lärarexamen samt det faktum att ett beslut nu skulle innebära en relativt kort tid för genomförande har några remissinstanser lämnat synpunkter på. En majoritet av lärosätena har också framhållit att kravet på ett sammanhållet examensarbete om 30 högskolepoäng för lärarexamen på avancerad nivå är svårt att uppfylla.

Regeringens ställningstagande om examensbeskrivning för lärarexamen

Regeringens ställningstagande är att det är angeläget att även lärarexamen följer den nya utbildnings- och examensstruktur som gäller all högskoleutbildning som bedrivs från och med den 1 juli 2007 och att det därför är nödvändigt att en examensbeskrivning för lärarexamen är anpassad till den nya strukturen. Enligt högskolelagen (1992:1434) skall fr.o.m. den 1 juli 2007 examina avläggas på grundnivå, avancerad nivå eller forskarnivå. Av lagen följer vidare att regeringen meddelar föreskrifter om på vilken nivå en viss examen skall avläggas.

Regeringen har därför den 22 mars 2007 och efter riksdagens tillkännagivande fattat beslut om en reviderad examensbeskrivning för lärarexamen. Mot bakgrund av att regeringen avser att tillsätta en utredning om lärarutbildningens utformning, har utgångspunkten för detta beslut varit att så långt som möjligt utgå från hittillsvarande längd

på utbildningen och den examensbeskrivning som gällt sedan 2001. Kraven för en lärarexamen har inte sänkts i något avseende.

Inplaceringen av lärarexamen är en del av arbetet med att ta fram examensbeskrivningar för samtliga yrkesexamina som en anpassning till den nya utbildnings- och examensstrukturen. Det är alltså inte fråga om en reform av lärarutbildningen som i sig skall behöva medföra större förändringar i utbildningens innehåll eller upplägg. Beslutet innebär att lärarexamen med inriktning mot undervisning i yrkesämnen i gymnasieskolan (180 högskolepoäng) samt mot förskola, förskoleklass och fritidshem (210 högskolepoäng) inplaceras på grundnivå. Lärarexamen med inriktning mot undervisning i grundskolans tidigare år leder till lärarexamen på grundnivå (210 högskolepoäng) eller på avancerad nivå (240 högskolepoäng). Lärarexamen med inriktning mot undervisning i grundskolans senare år och i gymnasieskolan inplaceras på avancerad nivå. För att en examen skall kunna avläggas på avancerad nivå krävs dock, utöver att utbildningen omfattar minst 240 högskolepoäng, att minst 60 högskolepoäng består av kurser på avancerad nivå.

Det är viktigt att studenter som valt att inrikta sin lärarexamen mot verksamhet i förskola, förskoleklass eller fritidshem, vilket ger en examen på grundnivå, ges möjlighet att komplettera sin utbildning för att uppnå en tillräcklig poängomfattning för grundläggande behörighet till forskarutbildning. Det blir därför en uppgift för lärosätena att erbjuda kurser som gör att dessa studenter kan komplettera sin utbildning efter lärarexamen för att utbildningen skall motsvara kravet om 240 högskolepoäng, varav 60 högskolepoäng på avancerad nivå, för grundläggande behörighet till forskarutbildning. När det gäller lärarexamen med inriktning mot undervisning i grundskolans tidigare år har regeringen dock gjort bedömningen att det finns skäl att ge möjlighet för dessa studenter att avlägga en lärarexamen på avancerad nivå, om examen uppfyller kravet på en poängomfattning om minst 240 högskolepoäng, varav 60 högskolepoäng på avancerad nivå. Regeringen har således gjort en annan bedömning än vad vissa remissinstanser fört fram vad gäller möjligheten att avlägga en lärarexamen på avancerad nivå.

Regeringen har gått remissinstanserna till mötes på så sätt att kraven på fördjupning i ett ämne eller ämnesområde, liksom kravet på omfattningen av studierna på avancerad nivå för examen på avancerad nivå, har tydliggjorts. En revidering har också gjorts som innebär att det blir möjligt att genomföra examensarbetet på avancerad nivå, antingen som ett samlat arbete omfattande minst 30 högskolepoäng eller som två examensarbeten omfattande minst 15 högskolepoäng vardera. Vad gäller målen för lärarexamen har dessa anpassats till den struktur som gäller för övriga examensbeskrivningar, men är oförändrade vad avser kravnivån. Det innebär således att det ställs lika höga krav för de olika lärarutbildningsinriktningarna exempelvis när det gäller förmågan att självständigt kunna hantera komplicerade situationer i yrkesutövningen liksom på förmågan att bidra till utveckling av yrket och kunskapsområdet för de olika inriktningarna på lärarexamen. De olika områdena inom lärarutbildningen – det allmänna utbildningsområdet, inriktningarna och specialiseringarna – kan vidare innehålla kurser på

såväl grundnivå som avancerad nivå. En examen på grundnivå kan alltså innehålla flera kurser på avancerad nivå. Hur utbildningarna läggs upp och progression tillgodoses avgörs av respektive lärosäte.

Regeringens ställningstagande i frågan om lärarexamen har kommit till uttryck i förordning (2007:129) om ändring i högskoleförordningen (1993:100). Utgångspunkten har som redovisats varit att anpassa den nya examensbeskrivningen för lärarexamen till den nya utbildnings- och examensstrukturen utan stora ingrepp i de innehållsliga delarna. Att regeringen avser att tillsätta en utredning av lärarutbildningen innebär att mer omfattande förändringar av lärarutbildningen kan komma att ske när den aviserade utredningen slutfört sitt arbete.

8.1 Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434)

1 kap. 11 a §

I paragrafen regleras frågor om återkallelse av tillstånd att utfärda examina. Den avser genom hänvisningen till 11 § andra stycket första meningen examina på grundnivå och avancerad nivå.

I första stycket regleras det förfarande som skall föregå ett eventuellt beslut om att återkalla ett tillstånd att utfärda en examen. Där anges i den nya lydelsen att Högskoleverket, om det inte längre finns förutsättningar enligt 11 § andra stycket första meningen att utfärda en viss examen, skall anmoda högskolan att avhjälpa bristerna. I 11 § andra stycket första meningen anges att ett tillstånd att utfärda examina får lämnas bara om utbildningen uppfyller de krav som ställs på utbildning på grundnivå och avancerad nivå enligt kapitlet och de särskilda krav som finns i förordningsbestämmelser. Därmed menas förutom uppställda krav i 1 kap. högskolelagen (1992:1434) t.ex. den examensbeskrivning som finns för varje examen i högskoleförordningen (1993:100) och förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet. I 6 kap. 26 § högskoleförordningen ges också en bestämmelse i fråga om tillstånd att utfärda masterexamen.

Enligt den nya lydelsen i första stycket skall Högskoleverkets anmodan avse en viss examen. I nuvarande lydelse anges att förfarandet avser en generell examen i ett visst huvudämne eller med en viss inriktning eller en yrkesexamen. Såsom utvecklas i avsnitt 6 är inte någon ändring i sak avsedd. Ett inledande förfarande från Högskoleverket eller ett följande beslut om återkallelse av tillståndet kan således liksom tidigare avse t.ex. en examen generellt eller enbart en examen med en viss inriktning eller ett visst huvudområde. Formuleringen överensstämmer med lydelsen i 11 § där förutsättningar anges för att få ge tillstånd att utfärda examina.

Lagen skall träda i kraft den 1 juli 2007. Av avsnitt 6 framgår att beslutade ändringar i högskolelagen och till den anslutande författningar med anledning av propositionen Ny värld – ny högskola (prop. 2004/05:162, bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160) i huvudsak skall avse utbildning som bedrivs efter den 1 juli 2007.

8.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:000) om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Förslaget till ändring i högskolelagen (1992:1434) i avsnitt 2.1 föreslås träda i kraft den 1 juli 2007.

Regeringen har i propositionen Högskoleutbildning av officerare m.m. (prop. 2006/07:64) lämnat förslag till lag om ändring i bl.a. 1 kap. 11 a § tredje stycket högskolelagen, som föreslås träda i kraft den 1 januari 2008.

Förslaget till ändring i första stycket i samma paragraf i förslaget till lag om ändring i lagen (2007:000) om ändring i högskolelagen motiveras av lagstiftningstekniska skäl för att paragrafen från och med den 1 januari 2008 skall ha den lydelse som föreslagits riksdagen för beslut. I paragrafens första stycke har samtidigt en mindre språklig ändring gjorts, genom att ordet anmoda ersätts av ordet uppmana.

Prop. 2006/07:107

Förteckning över remissinstanser avseende promemorian Förslag till ändrade regler för tillträde till högre utbildning (dnr U2007/1587/UH)

Högskoleverket, Verket för högskoleservice, Överklagandenämnden för högskolan, Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning, Centrala studiestödsnämnden, Statens skolverk, Myndigheten för skolutveckling, Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, Valideringsdelegationen, Internationella programkontoret för utbildningsområdet, Folkbildningsrådet, Ungdomsstyrelsen, Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet, Karlstads universitet, Växjö universitet, Örebro universitet, Mittuniversitetet, Sveriges lantbruksuniversitet, Blekinge tekniska högskola, Danshögskolan, Dramatiska institutet, Gymnastik- och idrottshögskolan, Högskolan i Borås, Högskolan Dalarna, Högskolan på Gotland, Högskolan i Gävle, Högskolan i Halmstad, Högskolan i Kalmar, Högskolan Kristianstad, Högskolan i Skövde, Högskolan Väst, Konstfack, Kungl. Konsthögskolan, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, Lärarhögskolan i Stockholm, Malmö högskola, Mälardalens högskola, Operahögskolan i Stockholm, Södertörns högskola, Teaterhögskolan i Stockholm, Handelshögskolan i Stockholm, Stiftelsen Chalmers tekniska högskola, Stiftelsen Högskolan i Jönköping, Upplands Väsby kommun, Haninge kommun, Stockholms kommun, Enköpings kommun, Norrköpings kommun, Jönköpings kommun, Ronneby kommun, Malmö kommun, Trelleborgs kommun, Varbergs kommun, Göteborgs kommun, Hjo kommun, Munkfors kommun, Karlskoga kommun, Västerås kommun, Falu kommun, Hudiksvalls kommun, Sundsvalls kommun, Vilhelmina kommun, Gällivare kommun, Sveriges Kommuner och Landsting, Svenskt Näringsliv, Företagarna, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO), Landsorganisationen i Sverige (LO), Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, Sveriges Skolledarförbund, Sveriges Vägledarförening, Sveriges universitets- och högskoleförbund, Sveriges förenade studentkårer (SFS), Elevorganisationen i Sverige, Sveriges elevråd (SVEA), Elevkårernas Centralorganisation, Föreningen för vuxnas lärande (LärVux) och Riksförbundet för formell vuxenutbildning (Rvux).

Utanför remisslistan har dessutom Roger Simonsson, Olle Söderman, Integrationsverket, Lärarnas Riksförbunds Studerandeförening, Vuxenstuderandes intresseorganisation, Naturbruksskolornas förening, Sveriges Ingenjörer, Sveriges universitetslärarförbund, Lärarhögskolornas Studentkår och Tommy Sandebring inkommit med yttrande.

Förteckning över remissinstanser avseende
promemorian Förslag till ändring i högskolelagen
(dnr U2007/1587/UH)

Prop. 2006/07:107
Bilaga 2

Efter remiss har yttranden över promemorian avgetts av Högskoleverket, Överklagandenämnden för högskolan, Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet, Karlstads universitet, Växjö universitet, Örebro universitet, Mittuniversitetet, Sveriges lantbruksuniversitet, Blekinge tekniska högskola, Danshögskolan, Dramatiska institutet, Gymnastik- och idrottshögskolan, Högskolan i Borås, Högskolan Dalarna, Högskolan på Gotland, Högskolan i Gävle, Högskolan i Halmstad, Högskolan i Kalmar, Högskolan Kristianstad, Högskolan i Skövde, Högskolan Väst, Konstfack, Kungl. Konsthögskolan, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, Lärarhögskolan i Stockholm, Malmö högskola, Mälardalens högskola, Operahögskolan i Stockholm, Södertörns högskola, Teaterhögskolan i Stockholm, Handelshögskolan i Stockholm, Stiftelsen Chalmers tekniska högskola och Stiftelsen Högskolan i Jönköping.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 29 mars 2007

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, statsråden Olofsson, Odell, Ask, Leijonborg, Odenberg, Erlandsson, Carlgren, Björklund, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors

Föredragande: statsrådet Leijonborg

Regeringen beslutar proposition 2006/07:107 Vägar till högskolan för kunskap och kvalitet.